

Актуальним та необхідним є пошук і впровадження новітніх підходів до управління регіональним соціально-економічним розвитком.

Відбудова регіональної економічної політики ефективних європейських моделей із урахуванням специфічних тенденцій окремих соціально-економічних систем має перетворити її на дієвий інструмент розвитку громад, територій, регіонів і, в цілому, держави та суспільства.

Стратегія і тактика розвитку регіональних соціально-економічних систем має базуватися на засадах співробітництва, участі різних суб'єктів регіонального життя в розробці та прийнятті управлінських рішень, а також втіленні їх в життя - реалізації. Аналіз різноманітних джерел дозволяє визначити що одним із можливих методів формування такої стратегії може стати відкритий метод координації (ВМК), який активно використовується в процесі управління інтеграційними процесами в ЄС. В [1] визначено, що саме «система прийняття рішень, що склалася в ЄС, не містить домінування тільки одного авторитетного центру та передбачає механізми агрегації інтересів різних центрів впливу - влади, бізнесу, громадськості».

На погляд автора саме застосування ВМК на регіональному рівні під час формування і реалізації регіональних стратегій соціально-економічного розвитку дозволить визначити: яким саме чином буде відбуватися «постановка стратегічних цілей і завдань, обґрунтовувати вибір інструментів їх реалізації в наявній структурі виробничих відносин та економічних процесів» [2].

Фахівці відзначають наявність п'яти основних фундаментальних принципів європейської громадської політики, які можуть бути безпосередньо використані під час впровадження «новітнього» підходу до управління регіональними системами, що заснований на активному співробітництві різноманітних суб'єктів:

- відкритість: забезпечення всіх суб'єктів регіонального управління інформацією, щоб вони могли зрозуміти основну концепцію і ідею, політику, в тих питаннях, що безпосередньо їх стосується;

- спільна участь: залучення всіх суб'єктів регіонального управління до обговорень і прийняття рішень, що стосуються їх безпосередньо і тих громад, до яких вони належать;

- відповідальність: розробка нових структурованих форм співробітництва між владою, різними структурами, бізнес-одинацями тощо, що дозволить перекласти певну міру відповідальності на них всіх;

- ефективність: отримання найбільшої користі від того, що окремі суб'єкти готові взяти на себе відповідальність за вирішення окремих

27

Балог О.Г.

Одеський національний університет імені ІІ. Мечникова

СПІВРОБІТНИЦТВО В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Сьогоднішній стан регіонального управління не в повному обсязі відповідає сучасним вимогам, що проявляється в недостатньому ступені реакції на різноманітні потреби різних суспільних груп та окремих особистостей. Це обумовлено, з одного боку, збереженням централізованого управління з боку держави щодо процесів функціонування і розвитку її регіонів, з іншого - недостатньою активністю громади в формуванні децентралізованого управління із прийняттям на себе відповідних рішень і відповідальності.

суспільних територіальних, регіональних, локальних проблем, зробити свій власний внесок в успішний розвиток і реалізацію стратегії, спрямовану на досягнення сформульованого майбутнього стану регіональної соціально-економічної системи;

- згуртованість: розробка спільного бачення напряму розвитку регіону і різних можливих альтернатив його досягнення.

ВМК має бути спрямований на формування на основі бачення майбутнього регіональної системи спільних стратегічних цілей та сфер співпраці окремих суб'єктів (влади, підприємців, науковців, об'єднань громадян тощо), що спрямовані на вирішення конкретних проблем і досягнення визначені пріоритетів. При цьому використання даного методу під час формування реалізації регіональних стратегій соціально-економічного розвитку передбачає розробку таких основних компонентів: рекомендації та критерії реалізації, індикатори прогресу і багаторівневий моніторинг, обмін найкращими практиками й ітеративний процес навчання, реалізацію в рамках національної політики й законодавства.

На рівні ЄС для реалізації завдання з розробки даних компонентів створено певний алгоритм дій з 4-х етапів:

- 1) окреслення загального напряму для ЄС у сполученні зі спеціальним графіком реалізації цілей у короткостроковому, середньостроковому довгостроковому періодах;
- 2) визначення кількісних і якісних індикаторів і критеріїв оцінки найкращих світових зв'язків, але адаптованих до потреб країн-членів;
- 3) трансформацію загальних європейських цілей у національну політику з визначенням специфічних цілей і заходів, що враховують національні та регіональні особливості;
- 4) періодичний моніторинг, оцінку й взаємооцінку, організовані як процес взаємного навчання [1], [3].

Вбачається за можливе (за умови усвідомлення специфіки регіональних соціально-економічних систем, їх змістовної відмінності від системи ЄС осмислення та адаптації цих етапів до регіональних економічних реалій тощо) розробити поетапний механізм реалізації співробітництва суб'єктів регіональної системи в процесі формування і реалізації регіональних стратегій соціально-економічного розвитку. Такий механізм дозволить врахувати в регіональній стратегії соціально-економічного розвитку інтереси, делеговані суспільством, інтереси корпоративних груп та об'єднань, інтереси недержавних і неприбуткових організацій тощо. Доходимо висновку, що зазначена

стратегія за умови впровадження ВМК під час її формування і реалізації врахує суперечливість взаємодії складових, що засновані на різних системах цінностей.

Таким чином, ВМК розглядається як децентралізований підхід, в який активно залучені спільнота, держава, регіональні та місцеві рівні влад, а також соціальні партнери та громадянське суспільство. Використання даного методу в процесі стратегічного управління регіональними соціально-економічними системами має бути спрямованим на адекватне цілепокладання (формування узгодженого між всіма суб'єктами «дерева цілей») та коректне визначення можливостей щодо досягнення даних цілей (кожен суб'єкт відстоюючи певні цілі та завдання розвитку має включитися в процес їхнього досягнення і прийняти на себе певні функції та відповідальність, з урахуванням власних можливостей і можливостей, які надаються іншими суб'єктами).

Отже, забезпечення активного і плідного співробітництва в процесі формування і реалізації регіональної стратегії соціально-економічного розвитку можливо за умови впровадження відкритого методу координації, що забезпечить ефективний переговорний процес, поєднання вертикальних і горизонтальних зв'язків, досягнення згоди різноманітних суб'єктів.

Література:

1. Громогласова Е.С. Теория и практика политического управления в Европейском союзе [Текст]: .монография / Е.С. Громогласова. - М.: ИМЭМО РАН, 2009.- 116 с.
2. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави [Текст]: монографія. / Я. А. Жаліло. - К.: НІДС, 2009. - 336 с.
3. Молодцов О. Сітьовий принцип публічно-адміністративного управління та відкритий метод координації суб'єктів територіального розвитку [Електронний ресурс] / О. Молодцов. // Режим доступу: www.carnegie.ru/ru/print